

Masal

NİCÄ BUKVALAR DOSTLAŞTILAR

Автор проекта: *Александра КРИСТОВА*

Автор идеи: *Ирина КОНСТАНТИНОВА*

Редактор: *Пётр ЧЕБОТАРЬ*

Рисунки: *Наталья ВОРНИКОВА*

Макет: *Дмитрий ПАЛАЧОР*

Издается из средств фонда по спасению гагаузского языка

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII DIN REPUBLICA MOLDOVA

Nică bukvalar dostlaștılar : Masal / Научно-исследовательский центр Гагаузии им. М. В. Маруневич ; автор проекта: Александра Кристова. – Komrat : [S. n.], 2024 (Blitz Poligraf). – [28] p. : il.

[1500] ex.

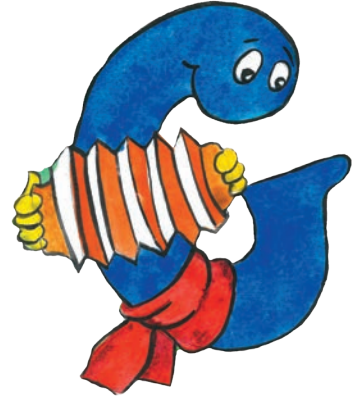
ISBN 978-9975-3667-1-7.

821.512.165(478)-93

N 74

© Научно-исследовательский центр Гагаузии им. М. В. Маруневич

Отпечатано в типографии «Blitz Poligraf»

SEVGİLİ DOSTUM!

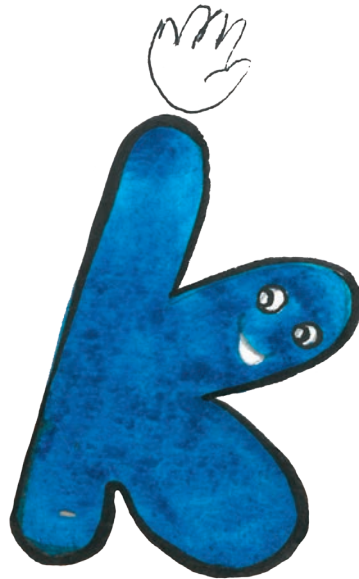
Sän sevärsän resimnemää, seni bekleer meraklı gezi Yalpug derä boyun-
da bukvalar küüceezinä. Bu küüdä karşı gelecän bizim yalabık çobanımızlan
– Oglannan, ev hem yaban hayvannarınnan hem kuşlarınnan.

Sän sevärsän masal okumaa, buyur bu büülü alfabet dünnesinä. Bukva-
lar annadaceklar sana, nesoy yaşardılar başka-başka evlerdä, dostlaştılar da
toplandılar bir erä.

Sän sevärsän ana tarafımızı, gagauz dilini, – bu kiyat senin için. Eni bil-
gilär yardım edecek sana, taa hızlı üürenäsin okumaa hem yazmaa.

Dost ol gagauz bukvalarınnan hem bu kiyatçıklan!

Aleksandra Kristova

Bir vakıtlar varmış,
bir vakıtlar yokmuş.
İnsanın arasında
laflan ortalık dolmuş,
kimsey tutmêêr aklında,
nezaman bu iş olmuş.

Sıcak üülen tarafta,
Bozkırın ortasında,
Yalpug derâ boyunda
Bir küü bulunarmış.
Küücezin bir sokaanda
İki ev durarmış.
Komşu gibi onlarda
Bukvalar yaşarmış.

Bir evceezdä vokallar –
On bukvacık varmış.
Pek melodiyalı onnar,
Gün boyu çalarmış.
Becerärmışlär çalmaa
Türlü havalar.

Uzadarmış seslerni
Bizim vokallar.
«A-a-a!» hem «U-u-u!»
Hep işidilärmış.
«Ö-ö-ö!» hem «Ü-ü-ü!»
Düz hava gelärmış.

Beş vokalın sesleri
Biraz kalıncaymış.
Öbür beş vokalların
Sesleri incäymiş.
a, o, u, ê, ı- ölä zaamet,
vokallar kalın hem sert.

ä, ö, ü, e, i – bunnar yalpak,
incecik hem yımışak.
Sesleri şaşırmamaa
Hepsi annaşmıştı,
Ayırı içerlerdä
Onnar erleşmişti.

Kalın

İncä

a

ê

ı

o

u

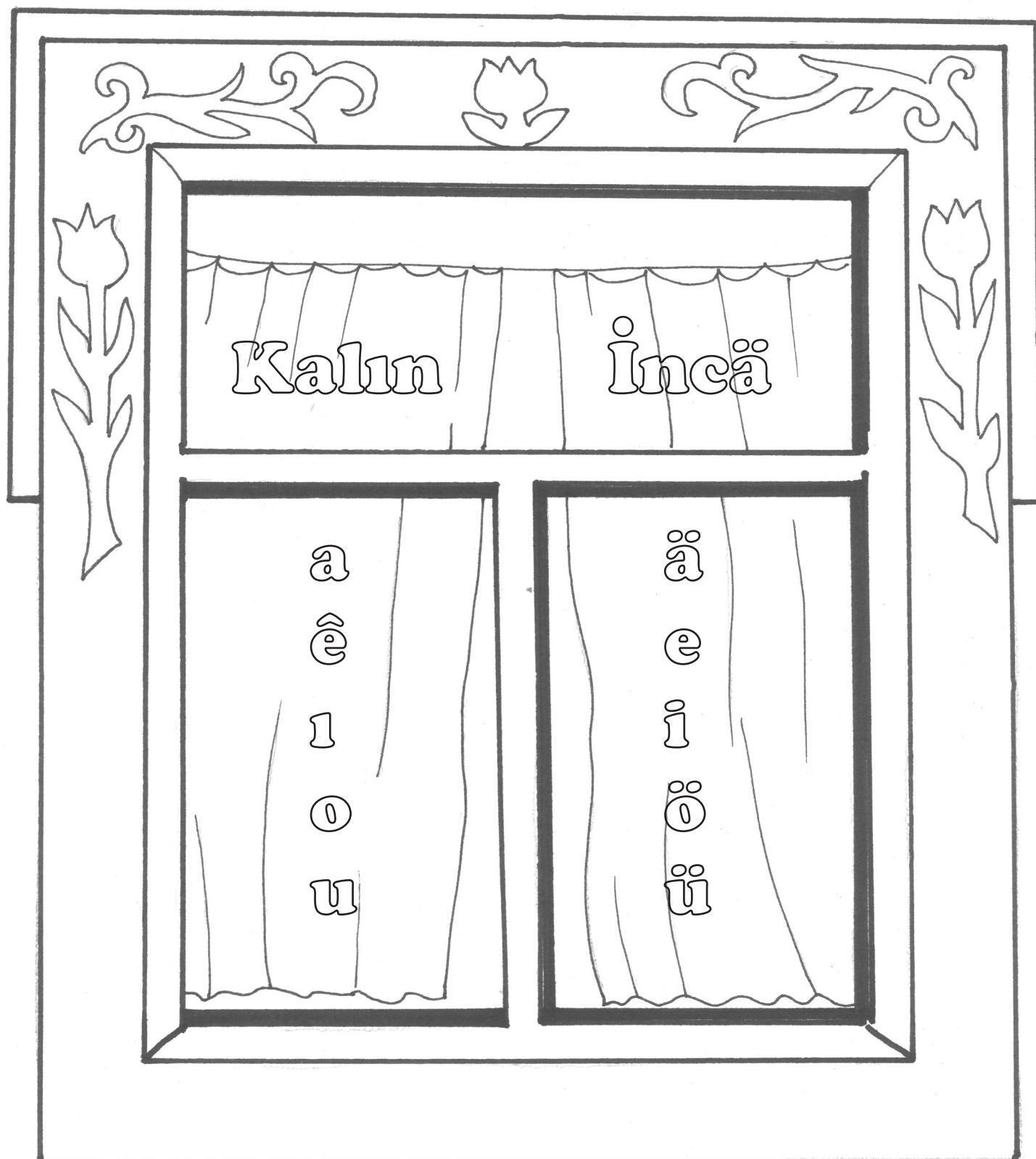
ä

e

i

ö

ü

Kalın

İncä

a
ê
ı
o
u

ă
e
î
ö
ü

İkinci evdä yaşarmış
İrmi bir konson.
Birazı onnar sesliymiş,
Sansın gramofon.
Bir bölük konson tutnukmuş,
Saar gibi, sessiz.

Birazı onnar çiftliymiş,
Birazı çiftsiz.
Konsonnar da bölünmüş
İki büük paya.
Da onnar da erleşmiş
İki odaya.

Sesli

Sessiz

b

v

c

m

d

n

g

r

j

l

z

y

p

f

ç

h

t

ğ

k

ş

s

Sesli

Sessiz

b

v

c

m

d

n

g

r

i

l

z

y

p

f

ç

h

t

ı

k

ş

s

Konsonnar da bir günü
İstemiş çalmaa.

Vokallar gibi hep şen
Vakit geçirmää:

- Hadiyin toplanalım,
Türkü çalalım,
Düz havaları çalarkan,
Biz dä havez alalım.

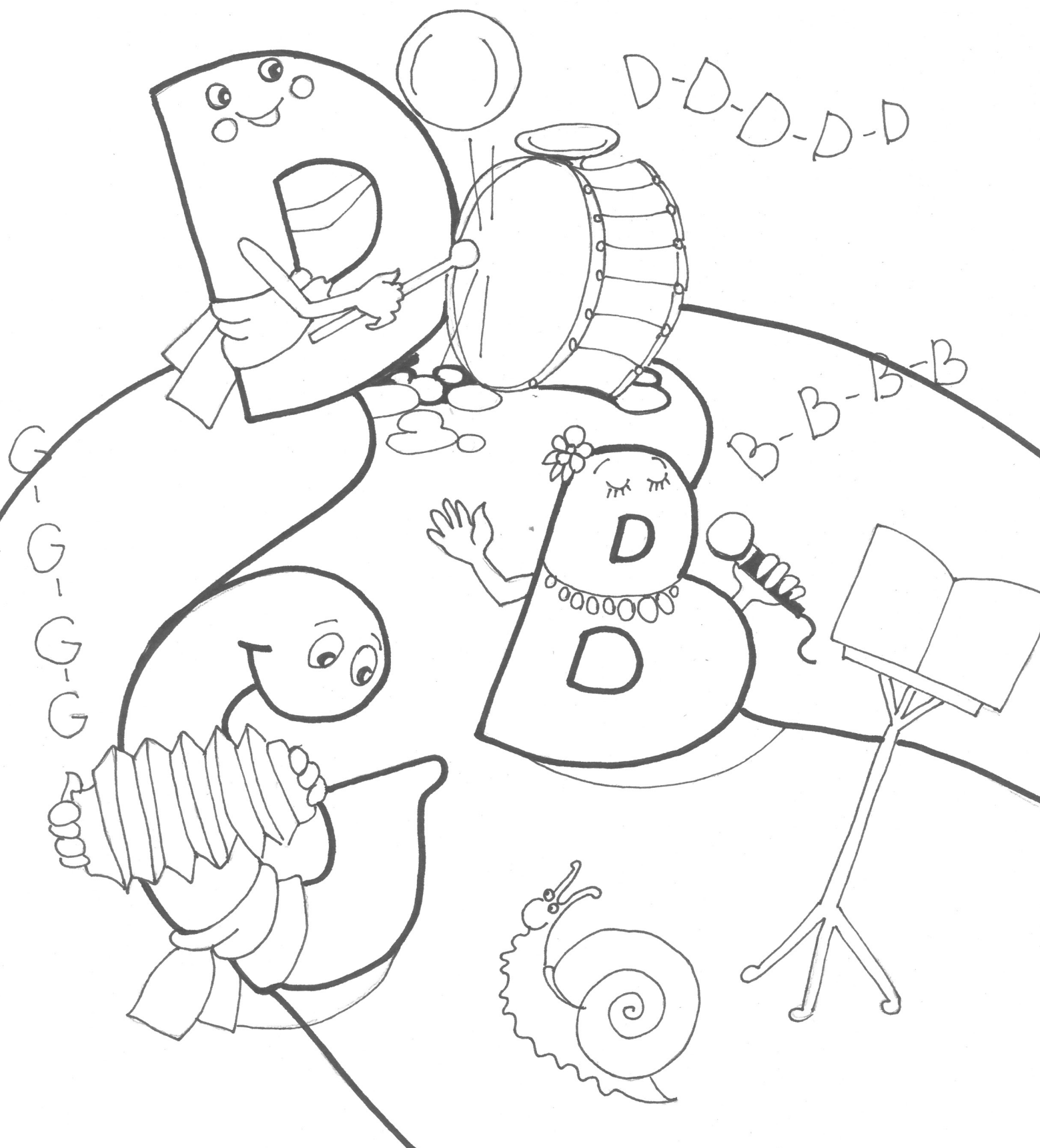
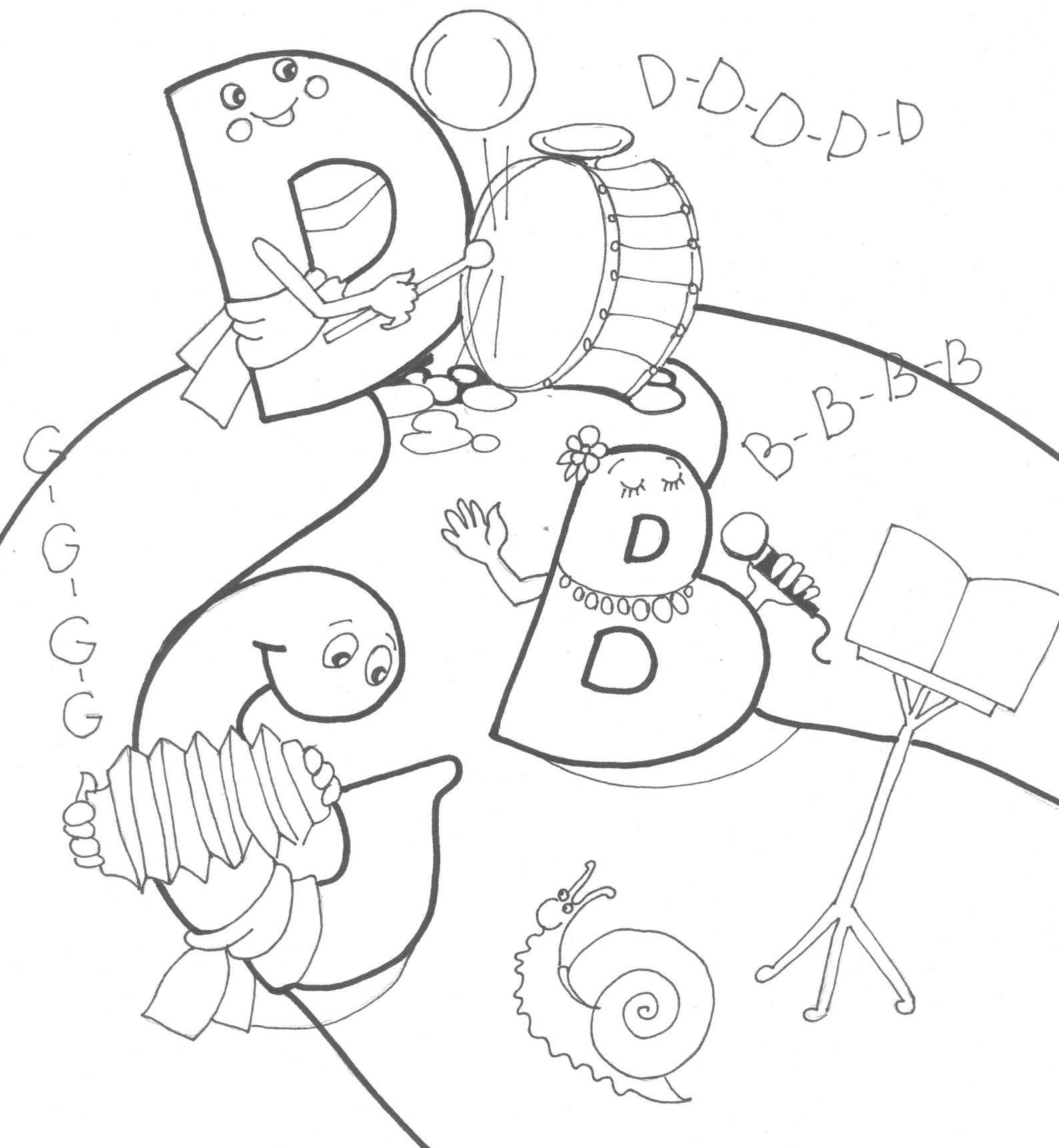
Seslerini uzaltmaa
Salt denedilär -
Boşuna bütün küüyü
Deli ettilär.

Kopuştu ev içindä
Büük bir patırtı.
Hava erinä çıkardı
Salt bir gıcırta.

Bulmuş konsonnar garmoni,
Mikrofon, daul.

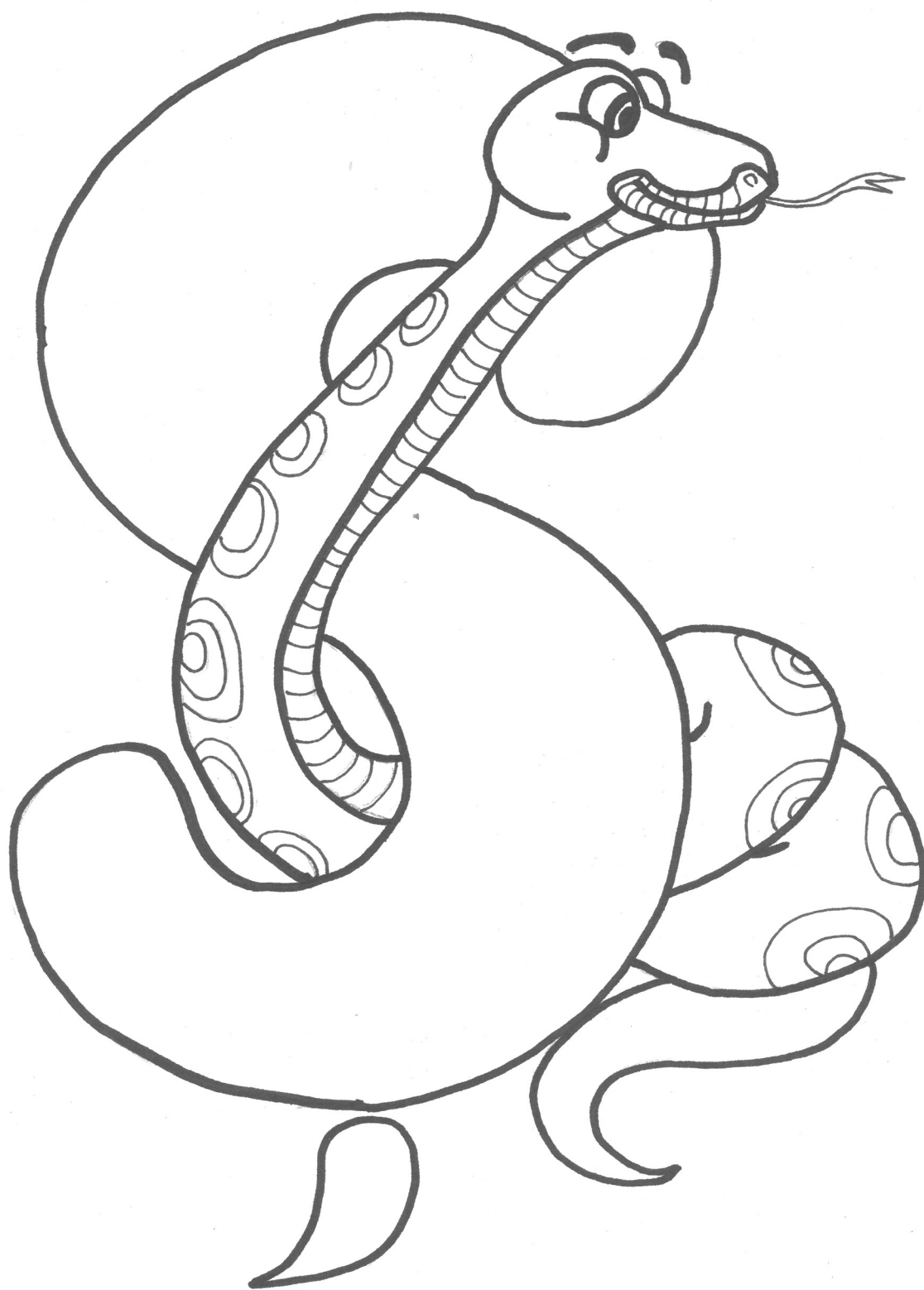
Türkü havası hiç olmêr,
Baar käär karaul!
Bukva D daul düüyärmiş,
B - homurdanarmış.
Bukva G garmonidä
Sade gıcırdarmış.

Bukva Ş da savaşarmış
Düz hava çalsın.
Pek istärmıř dolayda
«Ş» sesi daalsın.
Nesoy da savařmamıř,
Saatlan – bukadar,
Sesini uzaltmamıř –
«Ş-ş-ş» – da okadar!
Çalmış, sansın bir göldä
Saaz fışırdamış,
Ya da otlarda yılan,
«Hış-hış» hışlamış.

Aalêêr, dizer konsonnar
Bütün gün patta:
– Vokallardan ses çıkêr,
Bizdân – şamata!
İşittilâr vokallar
Büük bu kahır.
Baardılar komşulara:
– Çıkın dışarı!
Biz, vokallar, hep çalêrız
Düz havaları,

Ama ne fayda, açan
Türkülerin yok hiç lafları?
Bıktık biz dâ bir lafsız
Türkücük çalmaa.
Kahırdan büük bukva A
başlêêr aalamaa!
– Hadiyin toplanalım
Da dostlaşalım.
Salt sizinnân birliktâ
Laf biz kuralım.

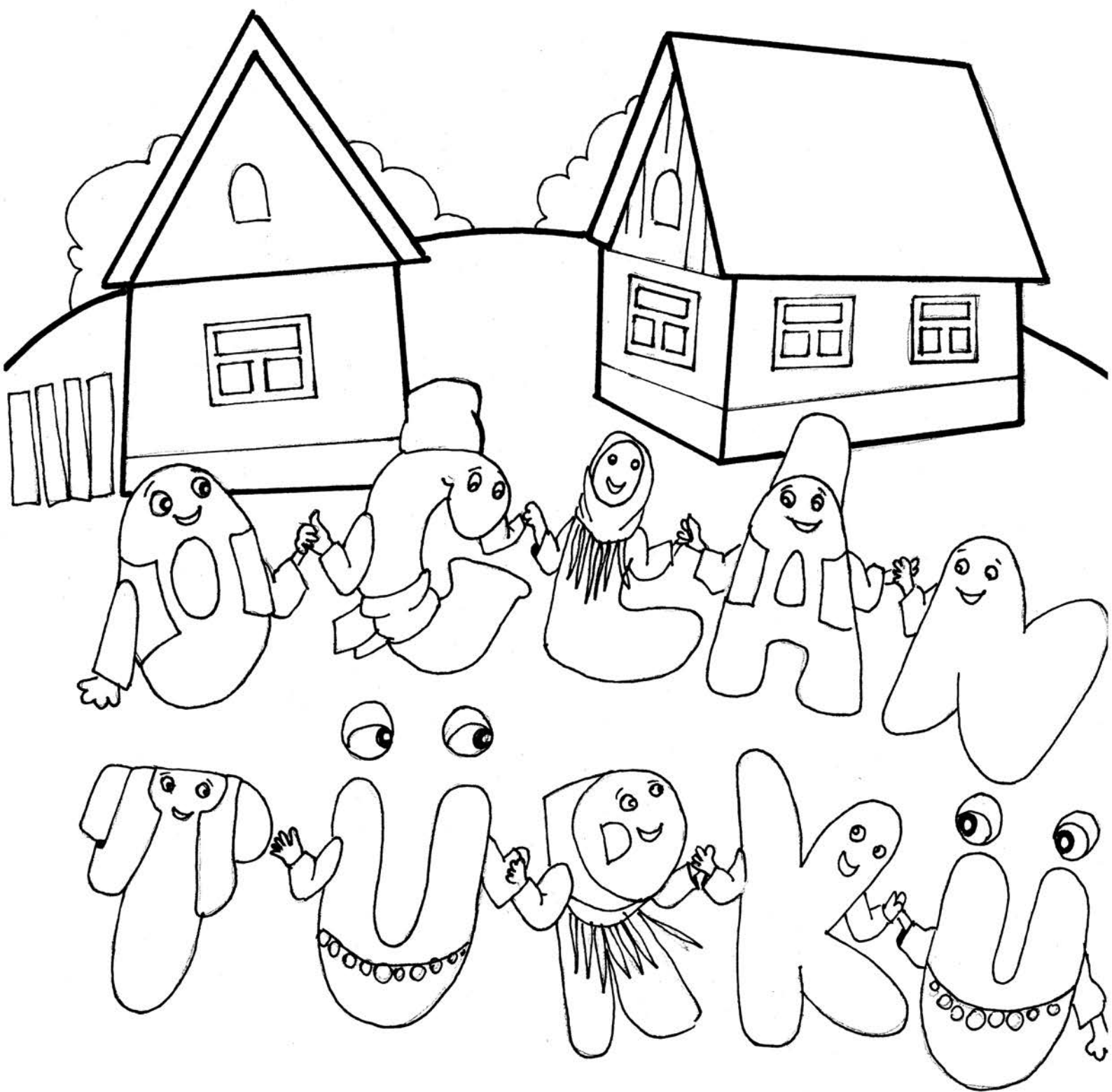

Sevindilär konsonnar,
Kurudu yaşlar.
Sokaa çıkıp, vokallarlan
Tez yannaştılar.
Vokallarlan konsonnar
Barabar çalêr.
Herbir türkünün dä
Lafları gözäl diziler.

Çaldılar «Çekirgeyi»,
Sora «Keçicii».
Gücenik yok bir dä bukva –
Çalêr hepsicii.
Bukvalar arasında
Büük sevinmelik!
Başladılar oynamaa,
Oldu bir şennik.

Bukva C ölä cınnarmış,
Nicä cıngırdak.
Bukva P hızlı dönärmiş,
Sansın pırıldak!
«Oglanı» da çalmışlar
Büük bir dostlukta.
Kol-kola dizilmiş horn
Geniş sokakta.

İŖitmiŖ bu türküyü
Yalabık oban.
Pek sevinmiŖ, ani
Adı koyulmuŖ OĖlan.
Türküyü d pek beenmiŖ,
Kceez gelmiŖ.
Ardına koyunnarı da
Kırdan getirmiŖ.

– Bu kd var bk birlik,
Hem d var dostluk.
Yamanayım bu ky,
Olahım okluk!
Bn burada kalacam,
Bir ev yapacam.
Kynn insanına
Koyun gdecm.

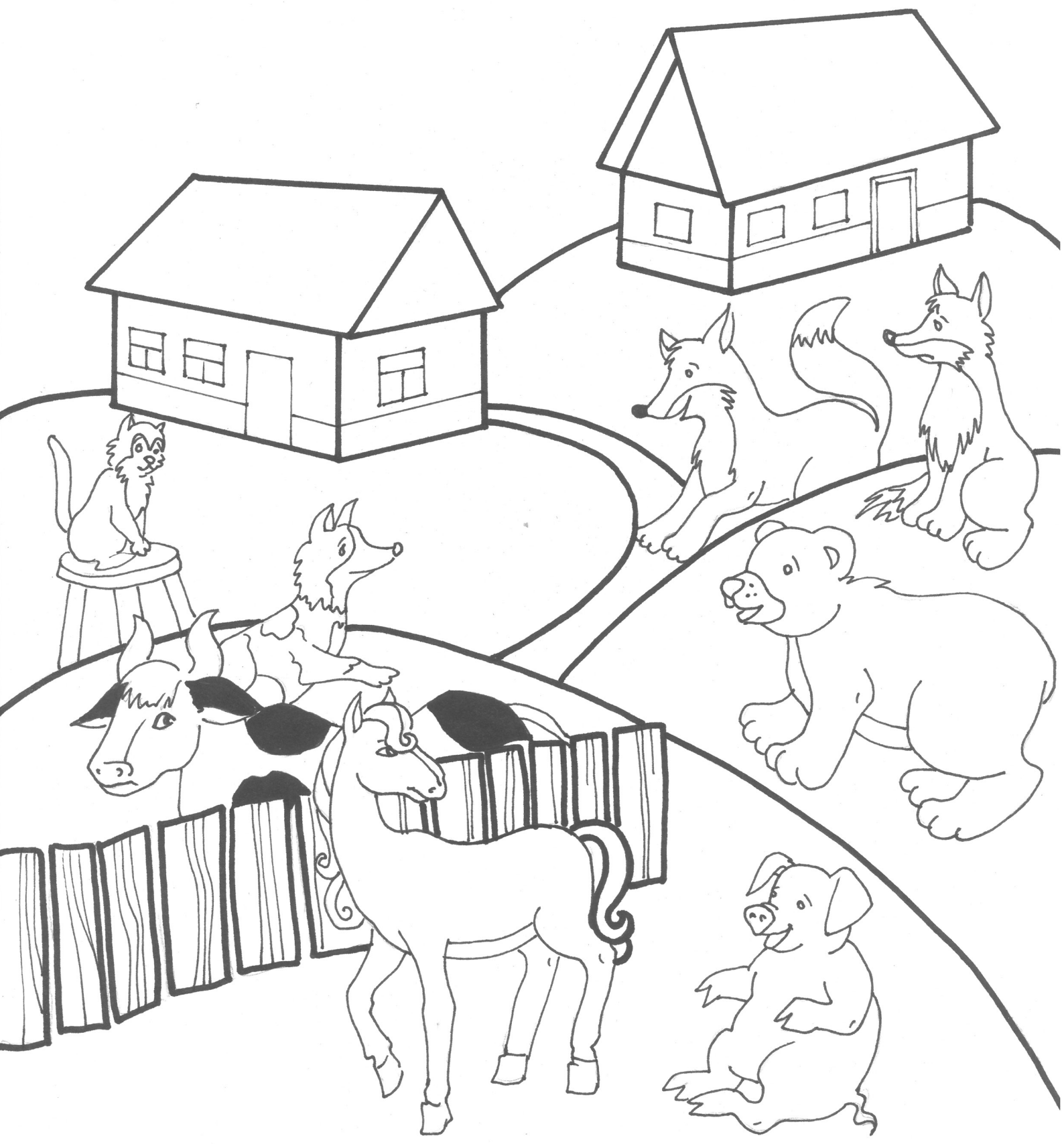

Sevinmiş türlü hayvannar
Gözäl türküyä,
Da Oglanın ardına
Gelmişlär küüyä.
Bukvalar musafirleri
Şen karşılamış,

Herbir hayvanın
Özel adını koymuş.
Ev hayvannarı kalmış
Küüdä yaşamaa,
Yaban hayvannarı sa gitmiş
Daalarda durmaa.

Sora da her taraftan
Ev kuşu gelmiş.
Onnara da bukvalar
Herkezinä ad vermiş.
Göklerdän yaban kuşları
Konmuş evlerä.
Gözäl adlar bulunmuş
Musafirlerä.

Bukvalara baş iildärmiş
Kanath dostlar.
Göklerdän sıklık edärmiş
Hepsicii onnar.

ALFABET

A	G	O	Ü
Ä	H	Ö	V
B	I	P	Y
C	i	R	Z
Ç	J	S	
D	K	Ş	
E	L	T	
Ê	M	Ť	
F	N	U	

Toplanmışlar bukvalar

Bir konuşmaya:

– Bakın, ne faydalı olduk

Komşu komşuya!

Hadiyin başka bir ev

Gözâl düzelim.

Enidän o evceezdä

Biz erleşelim.

Topladılar bukvalar

Küüdä büük meci.

Kerpiç kesip barabar,

Kaldırdılar evceezi.

Duvarlar da boyandı

Eşil kafesçik.

Hepsi erli-erindä

Bukvacıklar erleşik.

Örtüyü da koydular

Kızıl keremet.

Adını da yazdılar:

Bizim «ALFABET».

Masal pek gözâl bitti,

Hepsi bilgi kabletti.

«Alfabet» evi yaşêêr,

Büünnän-büün hep çalışêr.

Kim o evi dolaşêr,

Kiyatçıklan dostlaşêr.

Renkli kalemi alêr,

Resimneri da boyêêr!

ALFABET

A	G	O	Ü	Ä	H	Ö	V	
B	I	P	Y	C	i	R	Z	
Ç	J	S		D	K	Ş		
E	L	T		Ė	M	Ŧ		
F	N	U		Ė	M	Ŧ		